

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2022. december 5.
(OR. en)

15447/22

Intézményközi referenciaszám:
2022/0414 (NLE)

ECOFIN 1259
UEM 341
FIN 1280

JOGALKOTÁSI AKTUSOK ÉS EGYÉB ESZKÖZÖK

Tárgy: A TANÁCS VÉGREHAJTÁSI HATÁROZATA Magyarország helyreállítási és rezilienciaépítési terve értékelésének jóváhagyásáról

A TANÁCS VÉGREHAJTÁSI HATÁROZATA

(...)

Magyarország helyreállítási és rezilienciaépítési terve értékelésének jóváhagyásáról

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról szóló, 2021. február 12-i (EU) 2021/241 európai parlamenti és tanácsi rendeletre¹ és különösen annak 20. cikkére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

¹ HL L 57., 2021.2.18., 17. o.

mivel:

- (1) A Covid19-járvány káros hatást gyakorolt Magyarország gazdaságára. 2019-ben Magyarország egy főre jutó bruttó hazai terméke (GDP) az uniós átlag 48 %-ának felelt meg. Magyarország reál-GDP-je 2020-ban 4,5 %-kal csökkent, és a 2020. és a 2021. évet együtt tekintve, 2,3 %-kal nőtt. A középtávú gazdasági teljesítményre hatást gyakorló hosszú távú kihívások közé tartozik a termelékenység növekedése, a szakképzett munkaerő rendelkezésre állása, a humántőke-beruházás és az intézményi színvonal.
- (2) A Tanács 2019. július 9-én, 2020. július 20-án és 2022. július 12-én az európai szemeszter keretében ajánlásokat intézett Magyarországhoz. A Tanács különösen azt ajánlotta Magyarországnak, hogy folytassa a legkiszolgáltatottabb csoportok munkaerőpiaci integrációját, javítsa a szociális támogatások és az álláskeresési ellátások megfelelőségét, javítsa az oktatási eredményeket, és növelje a hátrányos helyzetű csoportok részvételét a minőségi többségi oktatásban. A Tanács azt is ajánlotta Magyarországnak, hogy növelje az egészségügyi rendszer rezilienciáját, és javítsa a minőségi megelőző és alapellátási szolgáltatásokhoz való hozzáférést. Ezenkívül, a Tanács azt ajánlotta Magyarországnak, hogy erősítse meg a korrupcióellenes keretet, többek között az ügyészégi munka és a közérdekű információkhoz való hozzáférés javítása révén, erősítse meg a bírói függetlenséget, biztosítsa a szociális partnerek és az érdekelt felek hatékony bevonását a szakpolitikai döntéshozatalba, és javítsa a versenyt a közbeszerzések terén. Azt is ajánlotta Magyarországnak, hogy folytassa az adórendszer egyszerűsítését, miközben megerősíti azt az agresszív adótervezés kockázatával szemben, valamint javítsa a versenyt és a szabályozási kiszámíthatóságot a szolgáltatási ágazatban, továbbá a vállalati tranzakciók kapcsán szisztematikusan alkalmazza a versenyfelügyeleti szabályokat.

A Tanács annak biztosítását is ajánlotta Magyarországnak, hogy a vészhelyzeti intézkedések szigorúan arányosak legyenek, és ne befolyásolják az üzleti tevékenységet. Továbbá a Tanács azt ajánlotta Magyarországnak, hogy a járvánnyal összefüggésben biztosítson likviditási támogatást a kis- és középvállalkozások számára, ütemezze előre a közberuházási projekteket, és mozdítsa elő a magánberuházásokat a gazdaság helyreállításának elősegítése érdekében. A Tanács azt is ajánlotta Magyarországnak, hogy javítsa a nyugdíjrendszer hosszú távú fenntarthatóságát, ugyanakkor – elsősorban a jövedelmi egyenlőtlenségek kezelésével – őrizze meg annak megfelelőségét. Azt ajánlotta Magyarországnak, hogy helyezze a beruházások középpontjába a zöld és digitális átállást, mindenekelőtt a tiszta és hatékony energiatermelést és -felhasználást, a fenntartható közlekedést, valamint az iskolák digitális infrastruktúráját, továbbá mozdítsa elő a fenntartható víz- és hulladékgazdálkodással, a gazdaság körforgásos jellegével, a vállalkozások digitalizációjával, a zöld és digitális készségekkel, valamint a kutatással és innovációval kapcsolatos reformokat és beruházásokat. Végül, Magyarország azt az ajánlást kapta, hogy összességében csökkentse a fosszilis tüzelőanyagoktól való függést a megújuló energiaforrások elterjedésének felgyorsítása révén, különösen az engedélyezési eljárások egyszerűsítése és a villamosenergia-infrastruktúra korszerűsítése által, diverzifikálja a fosszilis tüzelőanyagok behozatalát, többek között – más országok részvételével – az összeköttetések megerősítésén keresztül, valamint az épületek és a közlekedés terén csökkentse a fosszilis tüzelőanyagoktól való függést azáltal, hogy fokozott erőfeszítéseket tesz a mindenki számára elérhető energiahatékonysági intézkedések terén, különösen a lakóépületekben, továbbá a közlekedés villamosítása terén.

- (3) A 2020. július 20-án Magyarországnak címzett ajánlások a Covid19-világjárvány leküzdésére irányuló konkrétabb szakpolitikai iránymutatást tartalmaztak. Miután értékelte az említett országspecifikus ajánlások végrehajtása terén a helyreállítási és rezilienciaépítési terv (a továbbiakban: a terv) benyújtásakor elért haladást, a Bizottság megállapítja, hogy a Covid19-világjárvány hatékony kezeléséhez, a gazdaság működőképességének fenntartásához és az ebből következő helyreállítás támogatásához szükséges intézkedések meghozatalára vonatkozó ajánlást teljes mértékben végrehajtották. Jelentős haladást értek el a kis- és középvállalkozásoknak szánt likviditási támogatás nyújtására és a magánberuházások előmozdítására vonatkozó ajánlás tekintetében.
- (4) Magyarország 2021. május 11-én az (EU) 2021/241 rendelet 18. cikke (1) bekezdésének megfelelően benyújtotta a Bizottságnak a nemzeti tervét. A terv benyújtását – a helyi és regionális önkormányzatok, a szociális partnerek, a civil társadalmi szervezetek, az ifjúsági szervezetek és más érdekelt felek bevonásával – a nemzeti jogi kerettel összhangban lefolytatott konzultációs folyamat előzte meg. A 2021 májusában benyújtott tervet Magyarország az (EU) 2021/241 rendelet 19. cikkének (1) bekezdésével összhangban kiegészítette és aktualizálta, és a konszolidált változatot 2022. november 3-án benyújtotta a Bizottságnak. A helyreállítási és rezilienciaépítési tervekkel kapcsolatos nemzeti felelősségvállalás alátámasztja azok sikeres végrehajtását, tartós nemzeti szintű hatását és európai szintű hitelességét. Az említett rendelet 19. cikke értelmében a Bizottság a rendelet V. mellékletében meghatározott értékelési iránymutatásokkal összhangban értékelte a terv relevanciáját, eredményességét, hatékonyságát és következetességét.

- (5) A helyreállítási és rezilienciaépítési terveknek az (EU) 2021/241 rendelettel létrehozott Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz (a továbbiakban: az eszköz), valamint az (EU) 2020/2094 tanácsi rendelettel¹ létrehozott Európai Unió Helyreállítási Eszköz általános célkitűzéseit kell követniük a Covid19-válságot követő helyreállítás támogatása érdekében. Elő kell mozdítaniuk az Unió gazdasági, társadalmi és területi kohézióját azáltal, hogy hozzájárulnak az (EU) 2021/241 rendelet 3. cikkében említett hat pillérhez.
- (6) A tagállami helyreállítási és rezilienciaépítési tervek végrehajtása Uniós-szerte összehangolt – beruházásokra és reformokra is kiterjedő – erőfeszítéseket fog igényelni. E reformok és beruházások összehangolt és egyidejű végrehajtása, valamint a határokon átnyúló projektek végrehajtása révén a reformok és beruházások kölcsönösen erősíteni fogják egymást, és pozitív továbbgyűrűző hatásokat fognak eredményezni Uniós-szerte. Ezért az eszköz által a tagállamok növekedésére és munkahelyteremtésére gyakorolt hatás körülbelül egyharmada más tagállamokból eredő továbbgyűrűző hatásokból fog származni.

¹ A Tanács (EU) 2020/2094 rendelete (2020. december 14.) a Covid19-válság utáni helyreállítás támogatására szolgáló Európai Unió Helyreállítási Eszköz létrehozásáról (HL L 433I., 2020.12.22., 23. o.).

A hat pillérhez hozzájáruló kiegyensúlyozott válasz

- (7) Az (EU) 2021/241 rendelet 19. cikke (3) bekezdésének a) pontjával és V. mellékletének 2.1. kritériumával összhangban a terv nagymértékben („A” minősítés) átfogó és kellően kiegyensúlyozott választ jelent a gazdasági és társadalmi helyzetre, ezáltal megfelelően hozzájárul az említett rendelet 3. cikkében említett hat pillér mindegyikéhez, figyelembe véve a konkrét kihívásokat és az érintett tagállam pénzügyi allokációját.
- (8) A terv olyan intézkedéseket tartalmaz, amelyek mind a hat pillérhez hozzájárulnak, míg számos komponens egyidejűleg több pillért is érint. A terv intézkedések széles körét foglalja magában, különös hangsúlyt helyezve a zöld átállásra, a digitális transzformációra, a gazdasági, társadalmi és intézményi reziliencia kiépítésére, és a következő generációt célzó szakpolitikákra. A terv a fenntartható és inkluzív növekedés, valamint a társadalmi és területi kohézió támogatására irányuló intézkedéseket is tartalmaz, összhangban az európai iparstratégiával.

- (9) A terv jelentős mértékben hozzájárul a zöld átálláshoz és a digitális transzformációhoz. A zöld átállást különösen a fenntartható közlekedés, az energetika, a vízgazdálkodás és a körforgásos gazdaság területét érintő reformok és beruházások támogatják. A kulcsfontosságú intézkedések közé tartoznak a kibocsátásmentes tömegközlekedésre, az energiahálózatok fejlesztésére és a megújulóenergia-termelésre irányuló beruházások. Több komponens tartalmaz a köz- és lakóépületek energiahatékonyságának javítására irányuló intézkedéseket. A digitális transzformációt különösen az oktatás és a közigazgatás digitalizálására, az egészségügyi, az energetikai és a közlekedési ágazat digitalizálására, valamint a digitális készségek fejlesztésére irányuló intézkedések támogatják.
- (10) A tervben számos reform és beruházás célozza az egészségügy, valamint a gazdasági, társadalmi és intézményi reziliencia javítását. Az egészségügyi ágazatban hozott intézkedések várhatóan javítják a hatékonyságot és az egészségügyi ellátáshoz való általános hozzáférést. Az intézkedések közé tartozik a legszegényebb településeken élők lakhatási körülményeinek javítása is. A kulcsfontosságú intézményi reformok – a korrupció elleni küzdelem és a bírói függetlenség megerősítése révén – várhatóan javítják a gazdaság rezilienciáját. Az előirányzott reformok célja, hogy egyszerűsítsék és az agresszív adótervezés kockázatával szemben megerősítsék az adórendszert, valamint a szabályozás minőségének és kiszámíthatóságának javítása érdekében növeljék a nyilvános konzultációk és hatásvizsgálatok szerepét a jogalkotási folyamatban. Az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedés különösen olyan különböző intézkedések révén valósul meg várhatóan, amelyek a közbeszerzési verseny növelésére – ideértve a kis- és középvállalkozások részvételének elősegítését célzó intézkedéseket –, valamint a kutatás és az innováció előmozdítására irányulnak.

- (11) A társadalmi és területi kohéziót várhatóan a terv intézkedéseinek széles köre mozdítja elő, így különösen a képzett és versenyképes munkaerő fejlesztését támogató reformok és beruházások, amelyek többek között a digitális és szakmai készségek fejlesztésére, valamint az államháztartás fenntarthatóságának javítására irányulnak. Emellett több intézkedés irányul a leghátrányosabb helyzetű települések egyedi kihívásainak kezelésére, valamint az egészségügy terén hozott intézkedések szintén hozzájárulnak az alapellátási szolgáltatások bővítéséhez és a minőségi kórházi ellátáshoz való hozzáféréshez. Végül, a terv jelentős része a következő generációt érintő szakpolitikákra irányul, különösen az oktatás digitalizálására, a minőségi és inkluzív oktatáshoz való hozzáférés javítására, valamint a koragyermekkorai nevelés és gondozás elérhetőségének javítására.

Az országspecifikus ajánlásokban azonosított kihívások összességének vagy jelentős részének kezelése

- (12) Az (EU) 2021/241 rendelet 19. cikke (3) bekezdésének b) pontjával és V. mellékletének 2.2. kritériumával összhangban a terv várhatóan hozzájárul a Magyarországnak címzett releváns országspecifikus ajánlásokban – beleértve azok költségvetési vonatkozásait is –, valamint a Bizottság által az európai szemeszter keretében hivatalosan elfogadott más releváns dokumentumokban azonosított kihívások összességének vagy jelentős részének („A” minősítés) eredményes kezeléséhez.

- (13) A terv számos olyan, egymást kölcsönösen erősítő reformot és beruházást tartalmaz, amelyek hozzájárulnak a Tanács által az európai szemeszter keretében 2019-ben, 2020-ban és 2022-ben Magyarországnak címzett országspecifikus ajánlásokban felvázolt gazdasági és társadalmi kihívások összességének vagy jelentős részének eredményes kezeléséhez, különösen a zöld és digitális átállás, az oktatás, a munkaerőpiac, a szociálpolitika, az egészségügy, a korrupcióellenes keret, a bírói függetlenség, a közbeszerzési verseny, a döntéshozatal minősége és átláthatósága, az adózás és az agresszív adótervezés, valamint a nyugdíjrendszer tekintetében.

- (14) A terv számos releváns intézkedést tartalmaz a zöld átállással kapcsolatos kihívások kezelésére. Ami az energiatermelést és az energiahatékonyságot illeti, a terv reformokat tartalmaz a megújulóenergia-termelés engedélyezési eljárásainak javítására, a kis megújulóenergia-erőművek hálózati csatlakozásának egyszerűsítésére, valamint a szélenergia fejlesztése előtt álló akadályok felszámolására. Magyarország vállalta, hogy 2026-ig legalább 10 000 MW-ra növeli a hálózathoz csatlakoztatható megújulóenergia-termelés teljes kapacitását. A terv olyan beruházásokat is tartalmaz, amelyek célja a napenergia-termelés elterjedésének fokozása, valamint – a megújuló energiaforrásokból előállított energia biztonságos integrálásának lehetővé tétele érdekében – a villamosenergia-hálózat javítása. A terv továbbá számos beruházást tartalmaz a középületek, különösen az oktatási és az egészségügyi létesítmények, valamint a lakóépületek energiahatékonysági felújítására. Ami a fenntartható közlekedést illeti, a terv beruházásokat irányoz elő az elővárosi vasúti hálózat, a TEN-T folyosókhoz kötődő vasúti hálózat, a kibocsátásmentes autóbuszos közlekedés és a TEN-T vasutakhoz kötődő központi forgalomirányítás fejlesztésére. Ezenkívül Magyarország be fogja vezetni az autóbusz- és vasútközlekedés egységes országos tarifa- és utastájékoztatási rendszerét. A terv olyan intézkedéseket is tartalmaz, amelyek a körforgásos gazdasággal és a fenntartható hulladékgazdálkodással, valamint a fenntartható vízgazdálkodással kapcsolatos reformokra és beruházásokra, többek között a természetalapú vízmegtartás előmozdítására irányulnak.

- (15) A terv számos releváns intézkedést tartalmaz a digitális transzformációval kapcsolatos kihívások kezelésére is. A terv tartalmaz olyan intézkedéseket tartalmaz, amelyek célja a közoktatásban tanítók és tanulók részére notebookok és megfelelő képzés biztosítása, az általános és középiskolák (köztük szakképzési intézmények), valamint az egyetemek és felnőttoktatási intézmények információs és kommunikációs technológiai (IKT-) eszközökkel való felszerelése, továbbá az egészségügyi és közlekedési ágazat digitalizációjának fokozása. Ezenkívül a terv tartalmaz néhány intézkedést a közigazgatás digitalizálásának fokozására, különösen az elektronikus adóbevallási platformok és az elektronikus közbeszerzési rendszer továbbfejlesztésére és az ügyesség iratkezelési rendszerének javítására.
- (16) A terv számos intézkedést tartalmaz az oktatással kapcsolatos kihívások kezelésére. Reformokat irányoz elő a tanári szakma vonzerejének növelésére – egy olyan mechanizmus révén, amely a tanári béreket fokozatosan közelíti a felsőfokú végzettségűek átlagbéreinek legalább 80 %-ához –, az iskolai szegregáció csökkentésére, valamint a minőségi iskolai oktatáshoz való hozzáférés biztosítására, különösen a tanulóknak és a tanároknak a modern digitális oktatásban való részvételhez szükséges eszközökkel való ellátása, valamint a tanulók és a tanárok digitális készségeinek fejlesztése révén. A terv tartalmaz arra irányuló beruházásokat is, hogy átképzési lehetőségeket biztosítsanak a tanároknak és speciális vezetői képzéseket az iskolavezetőknek és helyetteseiknek, támogassák a sajátos nevelési igényű diákok többségi oktatásba való integrációját, valamint az oktatás hatékonyságának és minőségének javítása érdekében elindítsanak egy folyamatot az alulteljesítő kisebb általános iskolák felső tagozatainak nagyobb iskolákban való összevonása céljából. Ezenkívül, a kutatással és innovációval kapcsolatos kihívásokat a tudományos és innovációs ökoszisztéma javítását szolgáló nemzeti laboratóriumok létrehozásával kezelik.

- (17) A legkiszolgáltatottabb csoportok munkaerőpiaci integrációjára vonatkozó országspecifikus ajánlást további bölcsődei helyek létrehozásával, a leghátrányosabb helyzetű településeken élők foglalkoztatási lehetőségeinek előmozdításával, valamint digitális oktatási eszközökre, digitális tananyagokra, felnőttképzési tanfolyamokra, továbbá szakképzési intézmények és egyetemek tanulási környezetének korszerűsítésére irányuló beruházásokkal kezelik.
- (18) A terv különböző intézkedéseket tartalmaz a szociális szakpolitikákkal kapcsolatos konkrét kihívások kezelésére azáltal, hogy átfogó támogatást nyújt a 300 leghátrányosabb helyzetű település lakosainak. Ezen intézkedések célja a helyi sajátosságok szerinti foglalkoztatás és készségfejlesztés előmozdítása, a közösségorientált pedagógia révén jobb tanulási eredmények elérése, szociális lakások építése és felújítása, valamint szociális naperóművek telepítése.
- (19) A terv a gondozási szolgáltatások legkritikusabb kihívásainak kezelését célzó reformok és beruházások széles körét vázolja fel. Idetartoznak különösen a kórházi infrastruktúrák és berendezések korszerűsítésére irányuló beruházások, a kórházi hálózat optimalizálása, valamint – integrált egészségügyi szolgáltatásokat nyújtó háziorvosi praxisközösségek létrehozása révén – az alap- és megelőző ellátás fejlesztése. Ezt a digitális egészségügyi ellátásba történő beruházások egészítik ki, így például a digitalizációs programok és az idősgondozásra vonatkozó távfelügyelet terén. Egy másik intézkedés az egészségügyben fizetett hálapénzek felszámolását támogatja.

(20) A terv számos intézkedést tartalmaz a korrupcióellenes keret megerősítésére. Ezek közé tartozik az Integritás Hatóság létrehozása a csalás, az összeférhetetlenség és a korrupció, valamint az uniós támogatás magyarországi végrehajtásával kapcsolatos egyéb jogsértések és szabálytalanságok megelőzésének, felderítésének és korrekciójának eredményes megerősítése érdekében, különös tekintettel a közbeszerzésre és a vagyonyilatkozatok érvényességének biztosítására. A terv szerint az Integritás Hatóságnak széles körű hatáskörrel kell rendelkeznie ahhoz, hogy beavatkozzon minden olyan esetben, amikor megítélése szerint az illetékes nemzeti hatóságok nem tették meg a szükséges lépéseket az uniós költségvetéssel való hatékony és eredményes pénzgazdálkodást vagy az Unió pénzügyi érdekeinek védelmét érintő vagy fenyegető csalás, összeférhetetlenség, korrupció, valamint egyéb jogsértések és szabálytalanságok megelőzése, felderítése és korrekciója érdekében. Biztosítani kell az Integritás Hatóság teljes függetlenségét, többek között személyzetének és vezetőségének kiválasztási folyamata és a költségvetését megállapító folyamat révén. Egy másik intézkedés abból áll, hogy létrehoznak egy korrupcióellenes munkacsoportot, független nem kormányzati szervezetek jelentős bevonásával, hogy folyamatosan vizsgálja a meglévő korrupcióellenes intézkedéseket, valamint javaslatokat dolgozzon ki a korrupció és egyéb olyan gyakorlatok, mint például a nepotizmus, a favoritizmus vagy a köz- és a magánszektor közötti „forgóajtó-jelenség” felderítésének, kivizsgálásának, büntetőeljárás alá vonásának és szankcionálásának javítására vonatkozóan. A terv szerint a munkacsoport elnöki tisztét az Integritás Hatóság elnökének kell betöltenie, de a munkacsoportnak az említett hatóságtól függetlenül kell működnie. Emellett a terv intézkedéseket tartalmaz az Európai Csalás Elleni Hivatallal (OLAF) való megerősített együttműködés támogatására, a vagyonyilatkozatok személyi és tárgyi hatályának kiterjesztésére, valamint az azzal kapcsolatos felügyelet és átláthatóság megerősítésére, hogy a közfeladatot ellátó közérdekű vagyongazdálkodók alapítványok és az általuk létrehozott vagy fenntartott jogi személyek hogyan használhatnak fel uniós támogatást.

A terv számos olyan reformot is tartalmaz, amelyek célja, hogy az uniós támogatás felhasználásával kapcsolatos csalás, korrupció, összeférhetlenség és egyéb jogsértések hatékonyabb megelőzése, felderítése és korrekciója érdekében megerősítsék a jogalkotási, intézményi és gyakorlati struktúrákat. A terv egy olyan reformot is magában foglal, amely a korrupcióellenes keret megerősítésére irányul: lehetővé teszi az ügyészség vagy a nyomozó hatóság feljelentés elutasítására vagy büntetőeljárás megszüntetésére irányuló határozatainak bírói felülvizsgálatát. Egy másik intézkedés előirányozza Magyarország jelenlegi nemzeti korrupcióellenes stratégiájának és cselekvési tervének teljes körű végrehajtását, valamint egy új nemzeti korrupcióellenes stratégia és cselekvési terv kidolgozását is. A terv több intézkedése hozzájárul a közérdekű adatok átláthatóságának és hozzáférhetőségének növeléséhez, többek között azzal a céllal, hogy a független felügyelet megkönnyítése révén megerősítse a korrupcióellenes keretet. Az ilyen intézkedések közé tartozik a közpénzek felhasználására vonatkozó lekérhető információk központi nyilvántartásának létrehozása és működtetése, a közérdekű információk iránti kérelmekkel kapcsolatos költségek megszüntetése vagy mérséklése, a közérdekű információkhoz való hozzáféréssel kapcsolatos ügyekben folytatott bírósági eljárások lerövidítése, valamint az összes közjogi szerv rendszeres ellenőrzése annak értékelése céljából, hogy megfelelnek-e a közérdekű adatokhoz való hozzáférés biztosítására vonatkozó követelményeknek.

- (21) A bírói függetlenség megerősítésére vonatkozó országspecifikus ajánlással a terv számos reformja foglalkozik, amelyek várhatóan megerősítik a bíróságoknak és a bírácoknak az Európai Unióról szóló szerződés 19. cikkével és a releváns uniós vívmányokkal összhangban törvényben megállapított függetlenségét és pártatlanságát, ezáltal növelve a bírói jogvédelem színvonalát, és javítva a befektetési légkört Magyarországon. A terv intézkedéseket irányoz elő az Országos Bírói Tanács relatív szerepének és hatásköreinek megerősítésére az Országos Bírói Hivatal elnökének hatásköreivel kapcsolatban. Az Országos Bírói Tanács által az Országos Bírói Hivatal elnöke felett gyakorolt érdemi ellenőrzés várhatóan csökkenti a bíróságok központi igazgatásában az önkényes döntések lehetőségét, többek között a bírói kinevezések tekintetében is, és ezért megerősíti a bírói függetlenséget. A terv szerint ezt különösen azáltal kell megvalósítani, hogy bevezetik az Országos Bírói Tanács kötelező érvényű, indokolással ellátott véleményére vonatkozó követelményt az olyan egyedi határozatok esetében, mint például az Országos Bírói Hivatal elnöki és alelnöki tisztségére pályázók alkalmassági kritériumok alapján értékelt alkalmassága; a bírói és a bírósági vezetői pozíciókra vonatkozó kinevezési eljárások megsemmisítése; a bírác áthelyezése; és a bírác eltávolítása a különleges – többek között közigazgatási – ügyeket tárgyaló bírác köréből. Az Országos Bírói Tanácsnak kötelező érvényű, indokolással ellátott véleményt kell adnia az olyan témák szabályozásáról is, mint a bírói állások betöltésénél alkalmazott pontrendszer, a jutalmak odaítélésének feltételei, a bírác képzése, az országos munkateher és a bírói álláshelyek száma.

Végül, az Országos Bírói Tanács bíró tagjainak újraválaszthatóknak kell lenniük a következő hivatali időszakra, és az Országos Bírói Tanácsnak hozzáféréssel kell rendelkeznie minden dokumentumhoz, jogképességgel kell rendelkeznie és költségvetési autonómiát kell élveznie, valamint előjogainak védelme érdekében jogosultnak kell lennie az illetékes bírósághoz és az Alkotmánybírósághoz fordulni. Be kell vezetni megkülönböztetésmentes szabályokat is az ideiglenes bírósági elnökök kijelölésére vonatkozóan, továbbá tilalmat a bírácoknak a megbízatásukat követően felsőbb szintű bíróságba történő reintegrációja tekintetében. Egy másik reform várhatóan megerősíti a Legfelsőbb Bíróság (Kúria) bírói függetlenségét, különösen azáltal, hogy módosítják a Kúria elnökének megválasztására vonatkozó szabályokat, akinek legalább ötéves bírói tapasztalattal kell rendelkeznie, és aki nem választható újra. Az Országos Bírói Tanácsnak kötelező érvényű, indokolással ellátott véleményt kell adnia a Kúria elnök- és alelnökjelöltjeinek alkalmasságáról. A reformnak meg kell szüntetnie azt a lehetőséget is, hogy az Alkotmánybíróság tagjait a rendes pályázati eljárásen kívül nevezzék ki a Kúriához, valamint javítania kell az ügyelosztási rendszert, és erősebb hatásköröket kell biztosítania a Kúria bírói tanácsa számára. A további reformok várhatóan megszüntetik az akadályokat az előzetes döntéshozatal iránti kérelmeknek az Európai Unió Bíróságához való benyújtásával kapcsolatban, és – annak biztosítása érdekében, hogy a jogerős ítéleteket az illetékes független bíróságok hozzák meg – megszüntetik azon 2019-ben bevezetett lehetőséget, hogy a hatóságok az Alkotmánybíróság előtt megtámadhassanak jogerős bírósági határozatokat.

- (22) A terv számos intézkedést irányoz elő a közbeszerzési versennyel kapcsolatos kihívások kezelésére is, többek között a közbeszerzési eljárások integritásának megerősítése révén. Az egyik reform tárgya az egyajánlatos közbeszerzési eljárások arányát és okait feltáró monitoringeszköz kidolgozása és folyamatos használata. Egy másik reform egy olyan teljesítménymérési keret kidolgozására irányul, amely rendszeresen értékelni fogja a közbeszerzések hatékonyságát és költséghatékonyságát, valamint a korlátozott verseny okait a leginkább érintett ágazatokban. A közbeszerzés terén a verseny szintjének növelése érdekében – bevált nemzetközi gyakorlatok alapján – cselekvési tervet kell kidolgozni és végrehajtani. Az említett reformokra építve, a terv kötelezettségvállalást tartalmaz Magyarország számára arra vonatkozóan, hogy 15 % alá csökkentse és az alatt tartsa az egyajánlatos közbeszerzések arányát mind a részben vagy egészben uniós támogatásból finanszírozott eljárások, mind a kizárólag nemzeti forrásokból finanszírozott eljárások esetében. A terv – e reformok támogatása érdekében – tartalmaz képzési lehetőségeket és támogatási programot a mikro-, kis- és középvállalkozások közbeszerzési eljárásokban való részvételének megkönnyítésére, valamint intézkedéseket az elektronikus közbeszerzési rendszer fejlesztésére, hogy megkönnyítsék a közbeszerzési verseny független felügyeletét és elemzését.

- (23) A terv reformokat tartalmaz – a hatékony szociális párbeszéd, az egyéb érdekelt felek bevonása, valamint rendszeres hatásvizsgálatok révén – a döntéshozatali folyamat minőségének és átláthatóságának javítására. A kapcsolódó intézkedések azon célt szolgálják, hogy a kormány által készített jogszabálytervezeteket – amennyiben ez ellen nem szólnak megfelelő indokok – megfelelő időtartamú nyilvános konzultációra bocsássák, és hogy minden jogszabálytervezethez következetesen készüljenek hatásvizsgálatokat, és azokat tegyék nyilvánosan elérhetővé. A terv számos intézkedése előfeltételül szabja a szociális partnerek és az érdekelt felek döntéshozatalba való érdemi bevonását is. Az érdekelt feleket magának a tervnek a végrehajtásába és felügyeletébe is be kívánják vonni, egy monitoringbizottság létrehozása és működtetése révén, amely tagjainak legalább felét a hatóságoktól teljes mértékben független civil társadalmi szervezeteknek kell delegálnia.
- (24) A terv az üzleti környezetre, különösen az adórendszer javítására vonatkozó intézkedéseket is tartalmaz. A terv olyan reformokat tartalmaz, amelyek az agresszív adótervezés hatékonyabb kezelésére irányulnak, így például a transzferárazásra vonatkozó adatszolgáltatás növelésére, a fedőcégek társasági adózására vonatkozó minimumkövetelmények bevezetésére és a levonhatósági tilalom hatályának kiterjesztésére az alacsony vagy nulla százalékos adót kivető joghatóságokba átutalt összegekre. Ami az adózás egyszerűsítését illeti, a terv intézkedéseket irányoz elő az adónemek számának csökkentésére és az adózási eljárások digitális transzformációjára.

- (25) A terv reformütemtervet tartalmaz a magyar nyugdíjrendszer közép- és hosszú távú fenntarthatóságának javítására, miközben növeli az alacsonyabb jövedelmű nyugdíjasok járadékait. A terv a kiadások felülvizsgálatának végrehajtása révén várhatóan hozzájárul az államháztartás fenntarthatóságához is.
- (26) A világjárványra adott azonnali költségvetés-politikai válasszal kapcsolatos ajánlások úgy tekinthetők, hogy kívül esnek Magyarország tervének hatályán, eltekintve attól, hogy Magyarország – a Stabilitási és Növekedési Paktum általános mentesítési rendelkezésével összhangban – 2020-ban, 2021-ben és 2022-ben általában megfelelően és kielégítően reagált a gazdaság költségvetési eszközökkel történő támogatására irányuló azonnali igényre.

A növekedési potenciálhoz, a munkahelyteremtéshez, valamint a gazdasági, társadalmi és intézményi rezilienciához való hozzájárulás

- (27) Az (EU) 2021/241 rendelet 19. cikke (3) bekezdésének c) pontjával és V. mellékletének 2.3. kritériumával összhangban a terv várhatóan jelentős hatást („A” minősítés) gyakorol a növekedési potenciál megerősítésére, a munkahelyteremtésre, valamint Magyarország gazdasági, társadalmi és intézményi rezilienciájára, hozzájárulva a szociális jogok európai pillérének végrehajtásához, többek között a gyermekekre és a fiatalokra vonatkozó szakpolitikák előmozdítása révén, valamint a Covid19-válság gazdasági és társadalmi hatásának enyhítéséhez, ezáltal fokozva az Unión belüli gazdasági, társadalmi és területi kohéziót és konvergenciát.

- (28) A Bizottság szolgálatai által készített szimulációk azt mutatják, hogy a terv az Európai Unió Helyreállítási Eszköz többi intézkedésével együtt alkalmas arra, hogy Magyarország GDP-jét 2025-ig 1,0–1,4 %-kal növelje, figyelmen kívül hagyva a strukturális reformok lehetséges pozitív hatását, amely jelentős lehet. A terv várhatóan előmozdítja az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedést, az olyan beruházásokhoz való jelentős hozzájárulással, amelyek támogatják a sikeres zöld és digitális átállást, elősegítik az innovációt, digitalizálják a közigazgatást és a közszolgáltatásokat, és erősítik a versenyt a közbeszerzések terén. Az intézkedések a középületekben várhatóan magasabb energiahatékonysághoz vezetnek, és a megújulóenergia-termelés magasabb arányához. Várhatóan növelik a digitális készségeket, és javítják az egészségügyi eredményeket is.
- (29) A terv – a közoktatásba, a szakképzésbe és a felsőoktatásba történő reformok és beruházások révén – közép- és hosszú távon várhatóan növeli a szakképzett munkaerő kínálatát. A digitális eszközök és megoldások oktatásban és egészségügyben való felhasználásának növelésével a terv várhatóan jelentős mértékben hozzájárul a digitális készségek fejlesztéséhez. Az egészségügyi reformok és beruházások a munkaerő-kínálatot is javíthatják. A gazdaság innovációs potenciálját várhatóan fellendítik az olyan beruházások, amelyek a különböző kutatási és fejlesztési szereplők együttműködését segítik elő számos stratégiai jelentőségű területen. A közbeszerzési verseny javítására, a korrupció elleni küzdelemre, a bírói függetlenség megerősítésére, valamint a jogalkotás minőségének és a közkiadások minőségének javítására irányuló intézkedések – a beruházások színvonalának javítása révén – a potenciális kibocsátást is ösztönözhetik, különösen a közszektorban.

- (30) A terv várhatóan támogatja a zöld átállást, és csökkenti a fosszilis tüzelőanyagok behozatalától való függőséget. A megújuló energiával kapcsolatos reformok és beruházások, valamint a több megújuló energiaforrás befogadását célzó villamosenergia-hálózati beruházások várhatóan jelentősen növelik a kibocsátásmentes villamosenergia-termelés részarányát. Emellett a köz- és lakóépületek energiahatékonysági beruházásai várhatóan csökkentik a fosszilisenergia-fogyasztást és az üvegházhatásúgáz-kibocsátást. A fenntartható mobilitásra vonatkozó intézkedések – többek között a külvárosi vasútvonalak fejlesztése és az elektromos buszok bevezetése – a várakozások szerint javítják a tömegközlekedés minőségét és hatékonyságát, csökkentik az üvegházhatásúgáz-kibocsátást, és javítják a levegőminőséget, ami pozitív hatást gyakorol az egészségügyi eredményekre és a termelékenységre.
- (31) A terv azon intézkedései között, amelyek várhatóan pozitív hatást gyakorolnak a társadalmi kohézióra, és hozzájárulnak a kiszolgáltatott csoportok társadalmi és gazdasági kockázatainak csökkentéséhez, megtalálható a kisgyermekkorú nevelési létesítmények fejlesztése, a digitális készségek fejlesztése az iskolákban, a sajátos nevelési igényű diákok minőségi többségi oktatásban való részvételének növelése, az iskolai szegregáció kockázatának csökkentése, valamint egy egészségügyi reformcsomag, amelynek célja, hogy beruházások végrehajtásával és az egészségügyi ágazatban jellemző informális hálalpenz megszüntetésével méltányosabb hozzáférést biztosítson az egészségügyi szolgáltatásokhoz. Átfogó intézkedéscsomagot irányoznak elő a leghátrányosabb helyzetű települések támogatására is, azok sajátos igényeinek megfelelően.

A jelentős károkozás elkerülése

- (32) Az (EU) 2021/241 rendelet 19. cikke (3) bekezdésének d) pontjával és V. mellékletének 2.4. kritériumával összhangban a terv várhatóan biztosítja, hogy a tervben foglalt reformok és beruházási projektek végrehajtására irányuló egyetlen intézkedés se okozzon az (EU) 2020/852 rendelet¹ 17. cikke értelmében vett jelentős kárt („A” minősítés) a környezeti célkitűzések tekintetében (a jelentős károkozás elkerülését célzó elv).
- (33) Magyarország – a jelentős károkozás elkerülését célzó elvnek a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközzel szülő rendelet keretében történő alkalmazásáról szóló, bizottsági közlemény formájában megjelent technikai iránymutatással² összhangban – alátámasztotta, hogy a terv intézkedései nem okoznak jelentős kárt semmilyen környezetvédelmi célkitűzés tekintetében. Ahol szükséges, Magyarország mérséklési intézkedések végrehajtását javasolta a jelentős károkozás elkerülése érdekében. Az említett mérséklési intézkedéseket rögzíteni kell a releváns mérőszámokban és célokban.

¹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2020/852 rendelete (2020. június 18.) a fenntartható befektetések előmozdítását célzó keret létrehozásáról, valamint az (EU) 2019/2088 rendelet módosításáról (HL L 198., 2020.6.22., 13. o.).

² HL C 58., 2021.2.18., 1. o.

- (34) Magyarország különös figyelmet fordított azon intézkedésekre, amelyek környezeti célkitűzésekre gyakorolt hatása szoros ellenőrzést indokol. A vízellátási infrastruktúrák építését és felújítását magukban foglaló intézkedések esetében a releváns mérföldkövek biztosítják, hogy ne kerüljön sor jelentős környezeti károsításra, különösen annak biztosításával, hogy a környezeti hatásvizsgálatok eredményeit és feltételeit az uniós környezetvédelmi jogszabályokkal összhangban végrehajtsák, valamint annak biztosításával, hogy a releváns vízkivételi engedélyeket megadják, és hogy meg fogják valósítani a beruházások által érintett felszíni és felszín alatti víztestek jó ökológiai állapotát.

A zöld átálláshoz, többek között a biológiai sokféleség előmozdításához való hozzájárulás

- (35) Az (EU) 2021/241 rendelet 19. cikke (3) bekezdésének e) pontjával és V. mellékletének 2.5. kritériumával összhangban a terv tartalmaz olyan intézkedéseket, amelyek nagymértékben („A” minősítés) hozzájárulnak a biológiai sokféleségre is kiterjedő zöld átálláshoz vagy az abból fakadó kihívások kezeléséhez. Az éghajlati célkitűzéseket támogató intézkedések egy olyan összeget tesznek ki, amely az (EU) 2021/241 rendelet VI. mellékletében meghatározott módszertannak megfelelő számítás szerint a terv teljes allokációja 48,1 %-ának felel meg. A rendelet 17. cikkének megfelelően a terv összhangban van a 2021–2030-ra vonatkozó nemzeti energia- és klímatervben foglalt információkkal.

- (36) A megújuló energia fokozott használatára, a hálózat javítására és az energiahatékonysági intézkedésekre irányuló reformok és beruházások várhatóan segítik Magyarországot a 2030-ra kitűzött dekarbonizációs célok elérésében, és támogatják a karbonszegény gazdaságra való átállást. Várhatóan ezt különösen a jogi és igazgatási keretnek a megújuló energiaforrások használatát előmozdító felülvizsgálatával érik el. A szárazföldi szélerőművekre vonatkozó általános korlátozások megszüntetésével és a szélerőművek telepítésének további megkönnyítése érdekében a legszelesebb régiók „célterületeinek” meghatározásával várhatóan lehetőség nyílik új szélenergia-kapacitások létesítésére. A megújuló energiaforrásokat hasznosító erőművek engedélyezési eljárásainak javítása várhatóan elősegíti a megújuló energia elterjedését. A megújuló energiaforrások fejlesztéséhez várhatóan a vonatkozó hálózati csatlakozási eljárások fokozott átláthatósága, kiszámíthatósága és rendelkezésre állása is hozzájárul, célul tűzve ki 10 000 MW hálózathoz csatlakoztatható megújulóenergia-termelési kapacitás elérését 2026-ig. A tervnek megfelelően az ilyen reformokat ki kell egészíteni az átviteli és elosztóhálózatok, valamint az intelligens hálózatok – köztük az intelligens fogyasztásmérők – fejlesztésére, valamint a napelemek és energiatárolók telepítésére irányuló beruházásokkal. A középületek, különösen az oktatási és az egészségügyi létesítmények, valamint a lakóépületek felújítása – különösen a nyílászárók cseréje és a lakossági fűtés korszerűsítése – hozzá fog járulni az energiahatékonyság növeléséhez.

- (37) A közlekedésre irányuló átfogó reform- és beruházáscsomag célja a tömegközlekedés és a vasúti áruszállítás támogatása. Ez várhatóan fejleszti az egész mobilitási ökoszisztémát, aminek a gazdaság javát kell szolgálnia, és hozzájárulnia a közlekedési ágazat dekarbonizációjához.
- (38) A terv magában foglal a fenntartható vízgazdálkodásra irányuló reformokat és beruházásokat is, amelyek célja – különösen a meglévő vízgazdálkodási rendszer elemeinek újjáépítése, valamint új vízellátási útvonalak létrehozása révén – a vízhiányos területek vízellátásának javítása, természetalapú vízmegtartási megoldások kialakítása, a helyi és országos szintű vízgazdálkodási monitoringrendszer korszerűsítése, valamint a fenntartható vízgazdálkodási gyakorlatok mezőgazdasági termelők körében való népszerűsítése. A vízgazdálkodással kapcsolatos beruházások várhatóan hozzájárulnak a vízhiányos területek vízmegtartásának javításához és a felszín alatti vízkészletek védelméhez. A releváns mérőföldkövek biztosítják, hogy a környezeti hatásvizsgálatok eredményeit és feltételeit az uniós környezetvédelmi jogszabályokkal összhangban végrehajtsák, valamint azt, hogy a releváns vízkivételi engedélyeket megadják, és hogy megvalósítsák az említett beruházások által érintett felszíni és felszín alatti víztestek jó ökológiai állapotát.

- (39) A terv tartalmaz a fenntartható hulladékgazdálkodásra vonatkozó reformokat és beruházásokat, amelyek várhatóan hozzájárulnak a zöld átálláshoz azáltal, hogy szilárd és támogató jogi környezetet teremtenek a körforgásos gazdaságra való átállás előmozdításához, valamint támogatják a másodlagos nyersanyagok használatát. Az említett intézkedések várhatóan segítenek Magyarországnak elérni a 2025-re és 2030-ra kitűzött uniós hulladékgazdálkodási célokat.
- (40) A terv a biológiai sokféleség tekintetében nem tartalmaz konkrét intézkedéseket, egyes intézkedései azonban hozzájárulnak az éghajlatváltozás mérsékléséhez, ami a biológiai sokféleség megőrzése szempontjából is előnyös lehet, mivel a biológiai sokféleség szempontjából az egyik legnagyobb veszélyforrás az éghajlatváltozás. Magyarország szisztematikus értékelést végzett a jelentős károkozás elkerülését célzó elv kapcsán, és azt jelezte, hogy a javasolt intézkedések egyike sem károsítja a biológiai sokféleséget.

A digitális átálláshoz való hozzájárulás

- (41) Az (EU) 2021/241 rendelet 19. cikke (3) bekezdésének f) pontjával és V. mellékletének 2.6. kritériumával összhangban a terv tartalmaz olyan intézkedéseket, amelyek nagymértékben („A” minősítés) hozzájárulnak a digitális átálláshoz vagy az abból fakadó kihívások kezeléséhez. A digitális célkitűzéseket támogató intézkedések egy olyan összeget tesznek ki, amely az (EU) 2021/241 rendelet VII. mellékletében meghatározott módszertannak megfelelő számítás szerint a terv teljes allokációja 29,8 %-ának felel meg.

- (42) A terv több olyan intézkedést tartalmaz, amelyek célja a digitális készségeknek az oktatás minden szintjére kiterjedő fejlesztése, a digitális oktatáshoz való széles körű hozzáférés biztosítása a tanulók, a diákok és a tanárok számára, valamint a digitális oktatási megoldásoknak a szakképzésbe és a felsőoktatásba való integrálása. Az említett célkitűzésekre tekintettel, a terv tartalmaz a tanárok digitális képzésére irányuló támogatást, valamint az iskolák, tanárok és diákok által használt IKT-eszközökre irányuló beruházásokat is, külön hangsúlyt fektetve a leghátrányosabb helyzetű diákokra. A terv a szakképzésben és a felsőoktatásban használt digitális tanulási tartalmak fejlesztését is támogatja.
- (43) A terv tartalmaz egyes meghatározott ágazatok – különösen az egészségügy, a közlekedési és az energiaágazat digitalizálására – irányuló intézkedéseket. Az egészségügy digitalizációja kezdeményezések széles körét öleli fel, így például egy távdiagnosztikai központ létrehozását, egy mesterséges intelligencián alapuló rendszer bevezetését a mentőszolgálatnál, mobil egészségügyi alkalmazások kifejlesztését és egy távfelügyeleti rendszer kialakítását az idősgondozásban. A vasútvonalak központi forgalomirányítási rendszerének kiépítése, valamint az autóbusz- és vasútközlekedés egységes országos tarifa- és utastájékoztatási rendszerének megvalósítása várhatóan javítja a tömegközlekedés biztonságát, minőségét és vonzerejét. Az intelligens villamosenergia-hálózat fejlesztése várhatóan jobban hozzákapcsolja az új decentralizált megújulóenergia-termelési kapacitásokat a meglévő rendszerhez annak érdekében, hogy a hálózatokat adaptálják a jövőbeli követelményekhez, és lehetővé tegyék az energiatermelés jobb szabályozását.

- (44) A kormányzati IKT-megoldások és -szolgáltatások megerősítését célzó intézkedések várhatóan hozzájárulnak a közigazgatás korszerűsítéséhez és javításához. A tervben többek között az adózási eljárások digitális átalakítására, az elektronikus közbeszerzési rendszer továbbfejlesztésére és az ügyészség iratkezelési rendszerére vonatkozó intézkedések szerepelnek.

Tartós hatás

- (45) Az (EU) 2021/241 rendelet 19. cikke (3) bekezdésének g) pontjával és V. mellékletének 2.7. kritériumával összhangban a terv várhatóan nagymértékben („A” minősítés) tartós hatást gyakorol Magyarországra.
- (46) A terv tartós hatását számos intézkedés támasztja alá a különböző ágazatokban. A zöld átállást támogató reformok közé tartozik a megújuló energiaforrások alkalmazását előmozdító hatékonyabb közigazgatási és jogi keret, a körforgásos gazdaság új szakpolitikai kerete, a vízkészletek jobb nyomon követése és a fenntartható vízgazdálkodással kapcsolatos szemléletformálás. Emellett a közszolgáltatások terén – ideértve az egészségügyet is – a digitalizációból eredő hatékonyságjavulás várhatóan hozzájárul a terv tartós hatásához. Tartós hatásokkal járó további intézkedések irányulnak a legkiszolgáltatottabb csoportok munkaerőpiaci integrációjának, az oktatási eredményeknek, valamint a hátrányos helyzetű csoportok és a legkevésbé fejlett területek oktatásban való részvételének javítására. Mindezt a digitális készségekbe való beruházások egészítik ki.

- (47) A terv várhatóan jelentős hozzájárulást tesz Magyarország intézményi rezilienciájának megerősítéséhez. Ezt várhatóan a korrupcióellenes keret megerősítésével, a bírói függetlenség megerősítésével, valamint a döntéshozatali folyamat minőségének és átláthatóságának javításával érik el. Az adórendszer javítására, a szabályozás kiszámíthatóságára és a közbeszerzés terén a verseny fokozására irányuló intézkedések révén az üzleti környezet javulása várható. A terv a kiadások felülvizsgálata révén várhatóan hozzájárul a magyar nyugdíjrendszer fenntarthatóságához, valamint a hatékony és eredményes költségvetési gazdálkodáshoz is.
- (48) A terv tartós hatása az egyéb – többek között a kohéziós politikai alapokból finanszírozott – támogatási programok és a terv közötti szinergiák révén is fokozható, nevezetesen a mélyen gyökerező területi kihívások érdemi kezelésén és a kiegyensúlyozott fejlődés előmozdításán keresztül.

Nyomon követés és végrehajtás

- (49) Az (EU) 2021/241 rendelet 19. cikke (3) bekezdésének h) pontjával és V. mellékletének 2.8. kritériumával összhangban a tervben javasolt intézkedések várhatóan a tervezett ütemtervre, mérföldkövekre és célokra, valamint a kapcsolódó mutatókra is kiterjedően megfelelő módon („A” minősítés) biztosítják a terv eredményes nyomon követését és végrehajtását.
- (50) Az uniós támogatások végrehajtásáért felelős minisztériumon belül a helyreállítási és rezilienciaépítési terv végrehajtásáért felelős helyettes államtitkárság (a továbbiakban: a nemzeti hatóság) felel a terv átfogó koordinációjáért, valamint a mérföldkövek és célok elérése felé tett haladás nyomon követéséért. A nemzeti hatóság feladata a mérföldkövekre és célokra vonatkozó jelentéstétel koordinálása, beleértve a kapcsolódó mutatókat is, valamint az adatszolgáltatás, így például a végső kedvezményezettekre vonatkozóan. A nemzeti hatóság készíti a kifizetési kérelmeket, a vezetői nyilatkozatokat és az ellenőrzések összefoglalóit. E feladatok végrehajtása érdekében a nemzeti hatóság egyértelműen kijelölt hatáskörökkel rendelkezik, és a tervet külön struktúra keretében hajtja végre. A mérföldkövek és célok kielégítő teljesítése irányába tett haladást a legkésőbb az első kifizetési kérelem benyújtása előtt létrehozandó monitoring információs rendszerben rendszeresen frissített adatok alapján fogják nyomon követni, és a monitoring információs rendszerben szereplő adatok időszerűségét, megbízhatóságát és valódiságát megfelelő intézkedések révén biztosítják. Emellett olyan egyedi nyomonkövetési intézkedéseket kell bevezetni a különböző intézkedésekre vonatkozóan, amelyek révén a végrehajtási kockázatok és késedelmek kellően korán azonosíthatók, szükség esetén lehetővé téve a beavatkozást, ezáltal biztosítva, hogy a tervben szereplő intézkedések végrehajtása továbbra is jó úton haladjon.

- (51) A terv mérföldkövei és céljai megfelelőek a terv végrehajtásának nyomon követéséhez. A mérföldkövek és célok megfelelően tükrözik a terv átfogó ambíciósintjét, továbbá egyértelműek és reálisak. Megfelelően terveztek meg azokat, releváns, elfogadható és megbízható mutatókkal, amelyeknek a végrehajtás során biztosítaniuk kell a megfelelő nyomon követést. A mérföldkövek és célok az (EU) 2021/241 rendelet 17. cikkének (2) bekezdése alapján támogatásra jogosult, már befejezett intézkedések szempontjából is relevánsak. E mérföldkövek és célok tartósan kielégítő teljesítése szükséges a folyósítási kérelem indoklásához.
- (52) A tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy az eszköz keretében nyújtott pénzügyi támogatásról az (EU) 2021/241 rendelet 34. cikkével összhangban tájékoztatást nyújtsanak, és a támogatást elismerjék. A tagállamok a helyreállítási és rezilienciaépítési tervük végrehajtásához az (EU) 2021/240 európai parlamenti és tanácsi rendelettel¹ létrehozott Technikai Támogatási Eszköz keretében technikai támogatást kérhetnek.

Költségszámítás

- (53) Az (EU) 2021/241 rendelet 19. cikke (3) bekezdésének i) pontjával és V. mellékletének 2.9. kritériumával összhangban a terv becsült összköltségére vonatkozó, a tervben közölt indokolás közepes mértékben („B” minősítés) megfelel az észszerűség és a valószerűség elvének, valamint összhangban van a költséghatékonyság elvével, és arányos a nemzeti gazdaságra és társadalomra gyakorolt várható hatással.

¹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/240 rendelete (2021. február 10.) a Technikai Támogatási Eszköz létrehozásáról (HL L 57., 2021.2.18., 1. o.).

(54) Magyarország többnyire részletes bontást nyújtott be a beruházásokra és reformokra vonatkozó egyedi költségbevételekről, a tervben feltüntetve a kapcsolódó költségeket. A költségek értékelése azt mutatja, hogy a tervben közölt legtöbb költség észszerű és valószerű. A költségbevételeket alátámasztó bizonyítékok észszerű magyarázatot adnak a javasolt intézkedések fő költségtenyezőiről, bár a benyújtott bizonyítékok mennyisége és minősége intézkedésenként eltérő. A legtöbb esetben korábbi és aktuális pályázatok adatai vagy a fő költségtenyezőkre vonatkozó egyéb összehasonlító költségadatok szolgáltak referenciaértékként a költségbevételekhez. Egyes esetekben a költségbevételek készítéséhez felhasznált módszerekről és a feltételezésekről kevés részlet áll rendelkezésre, megakadályozva a költségbevételek teljesen pozitív értékelését. Magyarország a legtöbb intézkedés esetében részletes igazoló dokumentumokkal is alátámasztotta a költségbevételek indokolását és bizonyítékait. Továbbá Magyarország elegendő információval és bizonyossággal szolgált arról, hogy a terv költségeit más uniós finanszírozás nem fedezi. Végül, a terv becsült összköltsége összhangban van a költséghatékonyság elvével, valamint arányos a nemzeti gazdaságra és a társadalomra gyakorolt várható hatással.

Az Unió pénzügyi érdekeinek védelme

- (55) Az (EU) 2021/241 rendelet 19. cikke (3) bekezdésének j) pontjával és V. mellékletének 2.10. kritériumával összhangban a tervben javasolt intézkedések és az e határozatban foglalt kiegészítő intézkedések megfelelőek („A” minősítés) ahhoz, hogy megelőzzék, feltárják és korrigálják a korrupciót, a csalást és az összeférhetetlenséget az említett rendelet alapján biztosított források felhasználása során, és az intézkedések várhatóan eredményesen biztosítják az említett rendelet alapján nyújtott és a más uniós programokból származó finanszírozás kettősségének elkerülését. Ez nem érinti az uniós jognak való megfelelés előmozdítására és érvényesítésére szolgáló egyéb instrumentumok és eszközök alkalmazását, többek között a korrupció, a csalás és az összeférhetetlenségek megelőzése, feltárása és korrekciója, valamint az uniós forrásoknak az (EU, Euratom) 2020/2092 európai parlamenti és tanácsi rendelettel¹ összhangban történő védelme tekintetében.

¹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU, Euratom) 2020/2092 rendelete (2020. december 16.) az uniós költségvetés védelmét szolgáló általános feltételrendszerről (HL L 433I, 2020.12.22., 1. o.).

(56) Az (EU) 2021/241 rendelet 20. cikke (5) bekezdésének e) pontjával összhangban meg kell határozni az Unió pénzügyi érdekeinek védelméhez kapcsolódó mérföldköveket, amelyek – megfelelő kontrollrendszer létrehozása révén – biztosítják a rendelet 22. cikkében foglaltak teljesülését. Az említett mérföldkövek kielégítő teljesítése várhatóan garantálja a belső kontrollrendszer megfelelőségét, összhangban az (EU) 2021/241 rendelet 19. cikke (3) bekezdésének j) pontjával. Tekintettel arra, hogy a hatékony belső kontrollrendszer működésének előfeltétele a megbízható és hatékony korrupcióellenes keret, az uniós támogatás végrehajtása során a csalás, a korrupció, az összeférhetlenség és más jogsértések hatékony megelőzésére, feltárására és korrekciójára irányuló intézkedések megerősítése, a versenyen alapuló és átlátható közbeszerzési rendszer, valamint a bírói függetlenség, az egyes reformokra vonatkozóan mérföldköveket kell meghatározni, és az eszköz keretében történő kifizetéseket azok teljesítésétől kell függővé tenni. Tekintettel arra, hogy az említett mérföldköveket annak érdekében kell megállapítani, hogy biztosítsák az Unió pénzügyi érdekeinek védelmét és egy megfelelő kontrollrendszer létrehozását, mielőtt a Bizottság az eszköz keretében bármely kifizetést engedélyez, Magyarországnak a kontrollrendszerhez kapcsolódó valamennyi mérföldkövet¹ az első kifizetési kérelem benyújtása előtt teljesítenie kell, és azok teljesítése előtt az eszköz keretében kifizetés nem teljesíthető. Ez a követelmény összhangban van az uniós költségvetés védelmét szolgáló általános feltételrendszerről szóló (EU, Euratom) 2020/2092 rendelet 6. cikke szerinti eljárás keretében Magyarország által javasolt korrekciós intézkedésekkel, és nem érinti azokat².

¹ Ilyen mérföldkő a 160., 166., 169., 171., 174., 175., 195., 197., 198., 200., 201., 213., 214., 215., 216., 217., 218., 219., 220., 221., 222., 223., 224., 225., 226., 227. és a 228. mérföldkő.

² Az uniós költségvetésnek a jogállamisági elvek magyarországi megsértésével szembeni védelmét szolgáló intézkedésekről szóló tanácsi végrehajtási határozatra irányuló bizottsági javaslat (COM(2022) 485 final) indokolásához fűzött mellékletben meghatározottak szerint.

(57) Így különösen, a megbízható és hatékony korrupcióellenes keret elengedhetetlen a szabálytalanságok – mint például a csalás, a korrupció vagy az összeférhetetlenség – megelőzéséhez, feltárásához és korrekciójához, és ezáltal a tervre vonatkozó hatékony ellenőrzési és kontrollintézkedések biztosításához és az Unió pénzügyi érdekeinek védelméhez. Ezzel összefüggésben a 22. cikknek való megfelelés érdekében a terv részeként számos intézkedést kell végrehajtani. Ezek közé tartozik az Integritás Hatóság létrehozása a csalás, az összeférhetetlenség és a korrupció, valamint az uniós támogatás végrehajtásával kapcsolatos egyéb jogsértések és szabálytalanságok megelőzésének, felderítésének és korrekciójának érdemi megerősítése érdekében, különös tekintettel a közbeszerzésre és a vagyonyilatkozatok érvényességének biztosítására. Létre kell hozni egy hiteles és hatékony korrupcióellenes munkacsoportot is, amely független nem kormányzati szervezetek jelentős arányú részvételével megvizsgálja a meglévő korrupcióellenes intézkedéseket, és javaslatokat dolgoz ki a korrump gyakorlatok és olyan más jelenségek, mint például a nepotizmus, a favoritizmus vagy a köz- és magánszektor közötti „forgóajtó-jelenség” felderítésének, kivizsgálásának, büntetőeljárás alá vonásának és szankcionálásának javítására vonatkozóan. Emellett szabályokat kell bevezetni a vagyonyilatkozatok személyi és tárgyi hatályának kiterjesztése, valamint az azzal kapcsolatos felügyelet és átláthatóság megerősítése érdekében, hogy a közfeladatot ellátó közérdekű vagyonkezelő alapítványok és az általuk létrehozott vagy fenntartott jogi személyek hogyan használnak fel uniós támogatást. Az ügyészség vagy a nyomozó hatóság által valamely feljelentés elutasításáról vagy a büntetőeljárás megszüntetéséről hozott határozatok hatékony bírósági felülvizsgálatának lehetősége várhatóan szintén hozzájárul a korrupcióellenes keret megerősítéséhez, valamint közvetve a korrupció kezelésére irányuló ügyészi erőfeszítések fokozásához. Meg kell erősíteni a közadatok átláthatóságát és az azokhoz való hozzáférést is, különösen a közkiadások felhasználására vonatkozóan, mivel ez – a független felügyelet elősegítésén keresztül – hozzájárulhat a korrupcióellenes keret megerősítéséhez. Hat mérföldkövet kell ezért meghatározni annak biztosítására, hogy az említett intézkedéseket az első kifizetési kérelem benyújtása előtt ténylegesen végrehajtsák.

(58) Az uniós támogatások végrehajtásával összefüggő csalás, korrupció, összeférhetlenség és más jogsértések hatékony megelőzését, feltárását és korrekcióját célzó intézkedések megerősítése fontos előfeltétele annak, hogy a helyreállítási és rezilienciaépítési tervre vonatkozó ellenőrzési és kontrollintézkedések hatékonyak legyenek, és hogy az Unió pénzügyi érdekei a terv végrehajtása során hatékony védelemben részesüljenek. Ezzel összefüggésben a helyreállítási és rezilienciaépítési terv részeként számos intézkedést kell végrehajtani. Az uniós támogatás végrehajtásával összefüggő összeférhetlenség megelőzésének és ellenőrzésének megerősítése érdekében új szervezetként létre kell hozni a Belső Ellenőrzési és Integritási Igazgatóságot az összeférhetlenségi nyilatkozatok rendszeres és hatékony ellenőrzésének biztosítása és a bejelentett összeférhetlenségi gyanúk kivizsgálása céljából. Megerősített jogi rendelkezéseknek kell biztosítaniuk a csalás, a korrupció, az összeférhetlenség és a kettős finanszírozás megelőzésének, felderítésének, korrekciójának és az ezekkel kapcsolatos kockázatkezelésnek a megerősítését; az összeférhetlenségi nyilatkozatokra vonatkozó hatékony szabályok, eljárások és kontrollmechanizmusok bevezetését; valamint az érzékeny pozíciókban dolgozó személyzet rendszeres rotációját és hatékony felügyeletét. Megfelelő iránymutatásokat kell bevezetni annak biztosítására, hogy az uniós támogatás végrehajtásában és ellenőrzésében bármilyen szinten részt vevő szervek mindegyike ismerje az összeférhetlenség megelőzésével, felderítésével és korrekciójával kapcsolatos feladatait, felelősségét és kötelezettségeit. Emellett átfogó és hatékony korrupcióellenes és csalás elleni stratégiát kell bevezetni minden uniós támogatással kapcsolatban, és azt részletes cselekvési tervvel kell kiegészíteni. Megfelelő eljárásokat kell bevezetni az Arachne adatbányászati és kockázatértékelési eszköz teljes körű és hatékony alkalmazásának és az említett rendszer által azonosított kockázatok hatékony nyomon követésének biztosítása érdekében is. Végül, a csalások felderítésének megerősítése érdekében jogszabályi rendelkezéseket kell bevezetni annak biztosítására, hogy az OLAF hatékonyan folytathassa le vizsgálatait és helyszíni ellenőrzéseit. Nyolc mérföldkövet kell ezért meghatározni annak biztosítására, hogy az említett intézkedéseket az első kifizetési kérelem benyújtása előtt ténylegesen végrehajtsák.

(59) A közbeszerzések terén a szabálytalanságok, többek között a csalás, a korrupció és az összeférhetlenségek megelőzéséhez elengedhetetlen a fokozott átláthatóság és verseny, így ezek a belső kontrollrendszer hatékony működésének is előfeltételei. Ezzel összefüggésben a terv részeként számos intézkedést kell végrehajtani. Ezek közé tartozik az egyetlen ajánlatot eredményező közbeszerzési eljárások arányát vizsgáló monitoringeszköz kidolgozása, a közbeszerzések hatékonyságának és költséghatékonyságának, valamint az alacsony szintű verseny által leginkább érintett ágazatokban a versenyt korlátozó okok rendszeres értékelésére szolgáló teljesítménymérési keret kidolgozása és bevezetése. Szintén be kell vezetni egy olyan támogatási rendszert, amely megkönnyíti a mikro-, kis- és középvállalkozások részvételét a közbeszerzési eljárásokban, valamint az elektronikus közbeszerzési rendszer fejlesztésére irányuló intézkedéseket, hogy megkönnyítsék a közbeszerzési verseny független felügyeletét és elemzését, előfeltételeiként az egyajánlatos közbeszerzési eljárások arányának csökkentésére és a közbeszerzési rendszer nyilvános felügyeletének megkönnyítésére vonatkozó kötelezettségvállalás eredményes teljesítésének. Öt mérföldkövet kell ezért meghatározni annak biztosítására, hogy az említett intézkedéseket az első kifizetési kérelem benyújtása előtt ténylegesen végrehajtsák. Az említett mérföldkövek mellett a tervnek további célokat is tartalmaznia kell annak érdekében, hogy a terv végrehajtási időszaka alatt nyomon lehessen követni és végre lehessen hajtani az egyajánlatos közbeszerzési eljárások arányának csökkentését.

(60) Tekintettel arra, hogy a tényleges bírói függetlenség a belső kontrollrendszer működésének előfeltétele, reformokra vonatkozó mérföldköveket kell meghatározni abból a célból, hogy megerősítsék az Országos Bírói Tanácsnak az Országos Bírói Hivatal elnökének hatásköreivel kapcsolatos relatív szerepét és hatáskörét, megerősítsék a Kúria bírói függetlenségét, felszámolják az előzetes döntéshozatal iránti kérelmek Európai Unió Bíróságához való benyújtása előtt álló akadályokat, valamint megszüntessék a jogerős bírósági határozatoknak a hatóságok általi, az Alkotmánybíróság előtti megtámadhatóságát. E reformok várhatóan megerősítik az Unió pénzügyi érdekeinek védelmét. E követelmény nem érinti Magyarország azon kötelezettségét, hogy mindenkor megfeleljen az uniós jogból fakadó kötelezettségeinek, különösen az Európai Unióról szóló szerződés 19. cikkének (1) bekezdéséből az Európai Unió Bírósága által adott értelmezésnek megfelelően fakadó kötelezettségeinek, amely rendelkezés alapvető fontosságú alkotóeleme az uniós vívmányoknak. Négy mérföldkövet kell ezért meghatározni annak biztosítására, hogy az említett intézkedéseket az első kifizetési kérelem benyújtása előtt ténylegesen végrehajtsák.

(61) A helyreállítási és rezilienciaépítési tervben javasolt kontrollrendszer és -intézkedések jól kidolgozott folyamatokon és struktúrákon alapulnak, amelyek egyértelműen meghatározzák a terv végrehajtásában, nyomon követésében, kontrolljában és ellenőrzésében részt vevő különböző szervek szerepét és felelősségi köreit, valamint együttműködésüket. Ezek biztosítják a kontroll- és ellenőrzési funkciók és felelősségi körök egyértelmű elkülönítését. A nemzeti hatóság felelős a helyreállítási és rezilienciaépítési terv átfogó koordinációjáért, a mérföldkövek és célok terén elért haladás nyomon követéséért, a végrehajtó szervek, a támogatást továbbadó szervezetek és a végső kedvezményezettek kontrolljának elvégzéséért, valamint a kifizetési kérelmek és a kapcsolódó vezetői nyilatkozatok elkészítéséért és Bizottsághoz történő benyújtásáért a monitoringrendszerből származó ellenőrzött adatok alapján. A terv ellenőrző hatóságának szerepét az Európai Támogatásokat Auditáló Főigazgatóság (EUTAF) látja el, amelynek rendelkeznie kell a szükséges kapacitással és igazgatási tapasztalattal ahhoz, hogy a kapcsolódó ellenőrzési feladatokat a nemzetközileg elfogadott ellenőrzési standardoknak megfelelően ellássa. Az EUTAF felelős a teljesített mérföldkövekhez és célokhoz kapcsolódó rendszerszintű ellenőrzések és tételes vizsgálatok elvégzéséért, amelyek a kifizetési kérelmekkel együtt a Bizottsághoz benyújtott ellenőrzési összefoglalók alapjául szolgálnak. A terv végrehajtásának hatékony ellenőrzése érdekében az EUTAF-fal szemben elvárás, hogy hatékony ellenőrzési stratégiát fogadjon el, amely összhangban van a nemzetközileg elfogadott ellenőrzési standardokkal. Megfelelő erőforrásokat kell rendelkezésre bocsátani annak biztosítására, hogy az EUTAF függetlenségét megóvják, és garantálják feladatainak hatékony és kellő időben történő ellátására vonatkozó képességét. A kapcsolódó két mérföldkövet az első kifizetési kérelem benyújtása előtt teljesíteni kell.

(62) A helyreállítási és rezilienciaépítési terv végrehajtásával és koordinálásával megbízott központi szolgálatok, nevezetesen a nemzeti hatóság igazgatási kapacitásával szemben elvárás, hogy megfelelő legyen a tervezett szerepek és feladataik ellátásához. A nemzeti hatóság munkáját olyan végrehajtó szervezeteknek kell támogatniuk, amelyeket bizonyos végrehajtási feladatoknak a nemzeti hatóság nevében történő elvégzésével bíznak meg, miután megbizonyosodtak arról, hogy azok rendelkeznek az említett feladatok hatékony és időben történő elvégzéséhez szükséges erőforrásokkal és szakértelemmel. A végrehajtó szervezeteknek és a nemzeti hatóságnak rendszeresen és szisztematikusan ellenőrizniük kell a végső kedvezményezetteket. A nemzeti hatóságnak a végrehajtó szervek munkáját is rendszeresen felügyelnie kell. Emellett az újonnan létrehozott Belső Ellenőrzési és Integritási Igazgatóságnak a többi ellenőrző szervtől függetlenül rendszeres ellenőrzéseket kell végeznie az összeférhetlenségekkel kapcsolatban is. Az első kifizetési kérelem benyújtása előtt teljesíteni kell a helyreállítási és rezilienciaépítési terv végrehajtásában, illetve végrehajtásának ellenőrzésében és kontrolljában részt vevő szervek jogi felhatalmazását megállapító kormányrendelet hatálybalépésével kapcsolatos mérföldkövet.

- (63) Várhatóan megfelelő eljárásokat vezetnek be, hogy biztosítsák a végső kedvezményezettek, a vállalkozókra, az alvállalkozókra és a tényleges tulajdonosokra vonatkozó valamennyi előírt adat gyűjtését, tárolását és rendelkezésre állását a terv céljaira kifejlesztett monitoring információs rendszerben. Részletes, többrétegű kontrollmechanizmusokat vezettek be a monitoring információs rendszerben szereplő adatok megbízhatóságának és valóságának biztosítása érdekében. Ezért egy mérföldkő meghatározásával biztosítani kell, hogy a terv végrehajtásának nyomon követésére szolgáló adattárrendszer szükséges funkciói teljes mértékben elérhetőek és működőképesekek legyenek, legalább az adatgyűjtés, a mérföldkövek és célok elérésének nyomon követése, valamint az (EU) 2021/241 rendelet 22. cikke (2) bekezdésének d) pontjában előírt adatok gyűjtése, tárolása és az azokhoz való hozzáférés biztosítása tekintetében. E mérföldkövet az első kifizetési kérelem benyújtása előtt teljesíteni kell.

A helyreállítási és rezilienciaépítési terv koherenciája

- (64) Az (EU) 2021/241 rendelet 19. cikke (3) bekezdésének k) pontjával és V. mellékletének 2.11. kritériumával összhangban a terv nagymértékben („A” minősítés) olyan intézkedéseket tartalmaz a reformok és a közberuházási projektek végrehajtására vonatkozóan, amelyek koherens intézkedéseket képeznek.

(65) A terv konzisztens és egymást kölcsönösen erősítő reformok és beruházások kiegyensúlyozott kombinációját képezi. Biztosított a koherencia a komponenseken belül azáltal, hogy a reformokat hozzájuk kapcsolódó beruházások kísérik, és a tervben foglalt különböző komponensek is koherensen illeszkednek egymáshoz. A több komponensre kiterjedő intézkedések célja az oktatási eredmények javítása, a tanulókra, a tanárookra és az iskolákra irányuló intézkedések révén, külön hangsúlyt helyezve a hátrányos helyzetű diákokra és a digitális oktatásra. A terv zöld átállással kapcsolatos intézkedései támogatást nyújtanak mind a lakó-, mind a középületek, különösen az oktatási és egészségügyi létesítmények energiahatékonysági beruházásaihoz. A terv szisztematikusan előmozdítja a digitális átalakulást: digitalizációs kezdeményezések formáját öltő reformokat kombinál az IKT-berendezésekbe és készségfejlesztésbe történő beruházásokkal az egyes ágazatokban, így például az oktatás, az egészségügy, az energiaügy, a közlekedés és a közigazgatás területén. A tervben szereplő számos beruházás végrehajtásához jól működő közbeszerzési eljárásokra van szükség, és a terv hatékony intézkedéscsomagot tartalmaz a közbeszerzési rendszer hatékonyságának és átláthatóságának javítása, valamint a közbeszerzési verseny erősítése érdekében. Egyes reformok – így például a döntéshozatal minőségének és átláthatóságának javítását célzó intézkedések – várhatóan horizontális hatást gyakorolnak a jogszabályok minőségére és hatékonyságára valamennyi területen. A komponenseken belül javasolt intézkedések nem mondanak ellent egymásnak, vagy nem ássák alá egymás hatékonyságát, és nem észlelhetők következetlenségek vagy ellentmondások a komponensek között sem.

Egyenlőség

- (66) A terv számos intézkedést tartalmaz a nemek közötti egyenlőség és az esélyegyenlőség terén jelentkező kihívásokkal kapcsolatban. A kisgyermekkorai gondozási létesítmények rendelkezésre állásának javulása várhatóan fokozza az egyenlő munkaerőpiaci részvételt, és hozzájárul a szülők munka és magánélet közötti egyensúlyának megteremtéséhez. A sajátos nevelési igényű gyermekek és tanulók oktatásának támogatása várhatóan megerősíti az inkluzív oktatást. A rászorultsági elvet érvényesítő stratégia kidolgozását követően a tanulók és a tanárok laptopokkal való ellátása, valamint az iskolák korszerű táblákkal és egyéb informatikai eszközökkel való felszerelése – miközben elsőbbséget élveznek a hátrányos helyzetű diákokat nagy arányban oktató iskolák – várhatóan javítja az oktatáshoz való egyenlő hozzáférést, és hozzájárul a társadalmi egyenlőtlenségek csökkentéséhez. A kis létszámú, alulteljesítő általános iskolák felső tagozatos osztályainak a szomszédos települések nagyobb iskoláiba való integrálása várhatóan javítja az alacsonyan teljesítő és hátrányos helyzetű gyermekek magas színvonalú oktatáshoz való hozzáférését. Az általános iskolákat a hátrányos helyzetű tanulók arányának növelésére ösztönző intézkedések várhatóan csökkentik a szegregációt a közoktatási intézményekben. A közlekedési ágazatba – így például az alacsony padlós buszokba és a vasútállomások felújításába – történő beruházások várhatóan javítják a hozzáférést a fogyatékossgal élő személyek számára. A terv a társadalmi befogadás előmozdítására irányuló integrált beavatkozásokat is tartalmaz, amelyek elsősorban a hátrányos helyzetű településeken élőkre, köztük a romákra összpontosítanak. Az idősgondozás digitalizálására irányuló intézkedések várhatóan hozzájárulnak a fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló európai stratégia (2021–2030) végrehajtásához.

Biztonsági önértékelés

- (67) Magyarország nem nyújtott be az (EU) 2021/241 rendelet 18. cikke (4) bekezdése g) pontjának megfelelően biztonsági önértékelést, mivel azt nem tartotta helyénvalónak.

Konzultációs folyamat

- (68) A helyreállítási és rezilienciaépítési terv tervezetét 2021. március-áprilisban tették közzé észrevételezés céljából. Amellett, hogy az információkat a nyilvánosság rendelkezésére bocsátották, Magyarország 461 szervezetet, így például önkormányzatokat, nem kormányzati szervezeteket, felsőoktatási szervezeteket, szakszervezeteket, tudományos szervezeteket közvetlenül is felkért véleményük és javaslataik kifejtésére. A felkértek közül 88 nyújtott be észrevételeket, több mint 1 260 különböző javaslattal. Egyes észrevételek nyomán módosították a tervezetet, például a háztartások fenntartható fűtési rendszereit támogató intézkedés hatókörének célzottabbá tétele érdekében. Egyes érdekelt felek azonban bírálták a folyamatot, azzal érvelve, hogy a terv részletes tartalmát nem tették közzé elég korán ahhoz, hogy érdemi észrevételeket tehessenek, és hogy észrevételeiket nem lehetett figyelembe venni. A hivatalos konzultáció mellett, 2021-ben több regionális és országos szintű konferenciára is sor került az érdekelt felek részvételével, amelyek keretében különböző témákkal foglalkoztak. Magyarország 2021 augusztusában nyilvánosságra hozta a terv új változatát, de azóta nem tett közzé módosított változatot, és nem folytatott konzultációt a terv 2022-ben eszközölt módosításairól.

- (69) A releváns szereplők felelősségvállalásának biztosítása érdekében elengedhetetlen, hogy bevonják valamennyi érintett regionális és helyi kormányzati szervet és érdekeltet, ideértve a szociális partnereket is, a terv által előirányzott beruházások és reformok végrehajtásának minden szakaszában. Az említett célból a helyreállítási és rezilienciaépítési terv tartalmaz egy olyan stratégia kidolgozására irányuló intézkedést, amely biztosítja az érdekelt felek hatékony bevonását a terv végrehajtásába, beleértve egy, független civil társadalmi szervezetek erőteljes részvételével működő monitoringbizottság létrehozását, amely szorosan nyomon követi a terv végrehajtását, és ajánlásokat fogalmaz meg a nemzeti hatóság számára. Emellett számos intézkedés tartalmaz arra irányuló konkrét kötelezettségvállalásokat, hogy a szociális partnereket és az érdekelt feleket szisztematikusan bevonják a végrehajtási folyamatba.

Pozitív értékelés

- (70) Miután a Bizottság pozitív értékelést adott Magyarországnak a tervéről, és megállapította, hogy a terv kielégítő mértékben megfelel az (EU) 2021/241 rendeletben meghatározott értékelési kritériumoknak, az említett rendelet 20. cikkének (2) bekezdésével és V. mellékletével összhangban e határozatban meg kell határozni a terv végrehajtásához szükséges reformokat és beruházási projekteket, a releváns mérföldköveket, célokat és mutatókat, valamint az Unió által a terv végrehajtásához vissza nem térítendő pénzügyi támogatás formájában rendelkezésre bocsátott összeget.

Pénzügyi hozzájárulás

- (71) Magyarország helyreállítási és rezilienciaépítési tervének becsült összköltsége 2 299 592 927 602 HUF, amely a 2022. április 1. és 2022. szeptember 30. közötti átlagos EKB referenciaárfolyam alapján 5 824 260 891 EUR-nak felel meg. Mivel a terv kielégítő módon megfelel az (EU) 2021/241 rendeletben meghatározott értékelési kritériumoknak, továbbá mivel a terv becsült összköltsége nagyobb a Magyarország számára rendelkezésre álló maximális pénzügyi hozzájárulásnál, a Magyarország terve számára allokkált pénzügyi hozzájárulásnak a Magyarország számára rendelkezésre álló pénzügyi hozzájárulás teljes összegével kell egyenlőnek lennie.
- (72) Az (EU) 2021/241 rendelet 11. cikkének (2) bekezdésével összhangban a Magyarországra vonatkozó maximális pénzügyi hozzájárulás kiszámítása 2022. június 30-án aktualizálásra került. Ily módon az említett rendelet 23. cikkének (1) bekezdésével összhangban Magyarország számára rendelkezésre kell bocsátani egy, a rendelet 11. cikke (1) bekezdésének a) pontjában említett maximális pénzügyi hozzájárulást meg nem haladó összeget, amely 2022. december 31-ig terhelhető jogi kötelezettségvállalással, valamint az említett rendelet 11. cikkének (2) bekezdésével összhangban kiszámított aktualizált maximális pénzügyi hozzájárulást meg nem haladó összeget, amely 2023. január 1-jétől 2023. december 31-ig terhelhető jogi kötelezettségvállalással.

- (73) A nyújtandó támogatást a Bizottság által az (EU, Euratom) 2020/2053 tanácsi határozat 5. cikke alapján az Unió nevében felvett hitelből kell finanszírozni¹. A támogatást részletekben kell kifizetni, mielőtt Magyarország kielégítő módon teljesítette a terv végrehajtásával kapcsolatban azonosított releváns mérföldköveket és célokat.
- (74) Ez a határozat nem érinti az uniós forrásoknak az eszköztől eltérő uniós programok keretében történő odaítélésével kapcsolatos eljárások kimenetelét, sem a belső piac működésének torzulásával kapcsolatos, különösen az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. és 108. cikke alapján lefolytatandó eljárások eredményét. E határozat nem szünteti meg a tagállamokkal szembeni azon követelményt, hogy a Szerződés 108. cikkével összhangban értesítsék a Bizottságot az állami támogatások lehetséges eseteiről.

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

¹ HL L 424., 2020.12.15., 1. o.

1. cikk

A helyreállítási és rezilienciaépítési terv értékelésének jóváhagyása

Magyarország tervének az (EU) 2021/241 rendelet 19. cikkének (3) bekezdésében előírt kritériumok szerinti értékelését a Tanács jóváhagyja. A helyreállítási és rezilienciaépítési terv szerinti reformokat és beruházási projekteket, a helyreállítási és rezilienciaépítési terv nyomon követésére és végrehajtására vonatkozó intézkedéseket és ütemtervet – beleértve a releváns mérföldköveket és célokat, a tervezett mérföldkövek és célok teljesítéséhez kapcsolódó releváns mutatókat, valamint a Bizottság számára az alapul szolgáló releváns adatokhoz való teljes körű hozzáférést biztosító szabályokat – e határozat melléklete tartalmazza.

2. cikk

Pénzügyi hozzájárulás

- (1) Az Unió vissza nem térítendő támogatás formájában 5 811 147 717 EUR összegű pénzügyi hozzájárulást bocsát Magyarország rendelkezésére¹. 4 639 429 967 EUR összeg 2022. december 31-ig áll rendelkezésre jogi kötelezettségvállalás céljából. További 1 171 717 750 EUR összeg 2023. január 1-jétől 2023. december 31-ig áll rendelkezésre jogi kötelezettségvállalás céljából.

¹ Ez az összeg az (EU) 2021/241 rendelet 6. cikkének (2) bekezdésében említett kiadásokból Magyarországra jutó arányos rész levonása utáni pénzügyi allokációnak felel meg, és az említett rendelet 11. cikkében meghatározott módszertannal összhangban került kiszámításra.

- (2) A Bizottság az uniós pénzügyi hozzájárulást – e határozat mellékletével összhangban – részletekben bocsátja Magyarország rendelkezésére. A részleteket a Bizottság egy vagy több részösszegben folyósíthatja. A részösszegek nagysága a finanszírozási források rendelkezésre állásától függ.
- (3) A részleteknek az (EU) 2021/241 rendelet 23. cikkének (1) bekezdésében előírt megállapodással összhangban történő rendelkezésre bocsátása a rendelkezésre álló finanszírozási forrásoktól és a Bizottság által az említett rendelet 24. cikkével összhangban arról hozott határozattól függ, hogy Magyarország kielégítően teljesítette a terv végrehajtásával kapcsolatban azonosított releváns mérföldköveket és célokat. Az (1) bekezdésben említett jogi kötelezettségvállalások hatálybalépésétől függően, Magyarországnak – a kifizetésre való jogosulttá válás érdekében – legkésőbb 2026. augusztus 31-ig kell teljesítenie a mérföldköveket és célokat.

3. cikk

Címzett

Ennek a határozatnak Magyarország a címzettje.

Kelt Brüsszelben,

a Tanács részéről

az elnök